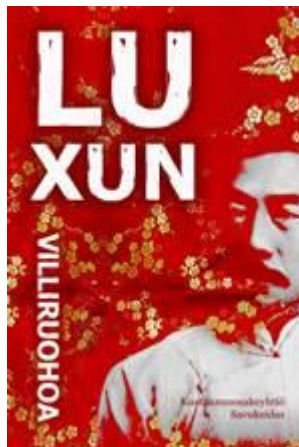

Lu Xun: Villiruohoa

Tummanpuhuvaa proosarunoa RIIKKA

SIMPURA (1.8.2017)

Modernin kiinalaisen kirjallisuuden keskeisimpiin hahmoihin kuuluva Lu Xun (1881–1936) kirjoittaa proosarunoissaan synkeistä unista ja näyistä. Tero Tähtinen on suomentanut vuosien 1924–1926 välillä kirjoitetun *Villiruohoa*-proosarunokokoelman, joka on Lun kuuluisimpia teoksia. Aiemmin Lun tuotannosta on suomennettu ainakin novelli ”Ah Q:n tarina” Elvi Sinervon kääntämänä Pertti Niemisen toimittamassa antologiassa *Kiinalaisia kertojia: valikoima Kiinan kirjallisuutta* (1958).

Villiruohoa-kokoelman teksteistä useimmat ovat muutaman sivun pituisia tarinallisia kokonaisuuksia. Toisinaan muoto lähestyy myös näytelmäkäsikirjoitusta dialogeineen ja parenteeseineen tai (tarkoituksellisen ontuvaa) klassista runotyyliä. Jokaisen tekstin loppuun on merkitty kirjoitusajankohta. Erilaisten muotojen lisäksi runoilta tunnusomaista on usein varsin ahdistunut, painajaismainen tunnelma. Tapahtumasarjat ja syy-seuraussuhteet ovat erikoisia. Monissa teksteissä nähdäänkin unta tai uneksitaan unista. Puhujan tai puhujien elämänasennetta sävyttää usein kyynisyys. Lu kirjoittaa:

Elämän hylkäämän maankamaran mullasta ei verso mahtavia puita vaan ainoastaan villiruohoa. Se on minun tuskani syy.

Villiruohon juuret eivät yllä syvälle, eivätkä sen lehdet ja kukat miellytä silmää. Silti se imee sisäänsä kastetta, vettä, kuolleiden verta ja lihaa, jotka yrittävät riistää ruoholta sen elämän.

Teoksen vuonna 1931 ilmestynyttä englanninnosta varten kirjoittamassaan esipuheessa Lu toteaa, että suurin osa teksteistä on ”yksinkertaisesti satunnaisia pohdiskeluja”. Pohtiva ja jutusteleva sävy kuuluuikin olennaisesti useisiin kokoelman runoista. Esimerkiksi runossa ”Toivo”, jonka kirjoitusajankohdaksi on merkitty uudenvuodenpäivä 1925, käsitellään vanhenemista ja tyhjyyden kokemusta:

Sydämeni on erityisen yksinäinen.

Mutta siitä huolimatta sydämeni on täysin tyyni, vapaa rakkaudesta ja vihasta, vapaa ilosta ja surusta, vailla väriä tai ääntä.

Luultavasti olen tulossa vanhaksi. Eikö olekin totta, että hiukseni ovat jo tuhkanvalkoiset? Eikö olekin totta, että käteni tärisevät? Myös sieluni kädet tärisevät varmasti ja myös sieluni hiukset ovat varmasti jo tuhkanvalkoiset.

Ongelmalliseksi *Villiruohoa*-suomennoksen kohdalla muodostuu, että sille on melko vaikea löytää kontekstia, joka olisi sille edullinen. Esimerkiksi proosarunolajin suhteen sen anti ei välttämättä tunnu erityisen suurelta. Vaikutuksensa on myös sillä, miten vähän kiinalaista kirjallisuutta on suomennettu: maaperä, johon *Villiruohoa* asettuu, ei tällöin ole se kaikkein otollisin. Ilman kirjallisuushistoriallista kontekstointia jäljelle jää lähinnä joukko tympäisevän kyynisiä ja tarinoivia pohdiskeluja.

Villiruohoa kun on kiinnostava ennen kaikkea kiinalaisen kirjallisuuden merkkiteoksena ja täydentää suomennetun kiinalaisen kirjallisuuden valikoimaa. Esimerkiksi Savukeitaan viime vuonna julkaiseman, niin ikään Tero Tähtisen suomentaman ja toimittaman klassisen kiinalaisen runouden antologian *Hiljaiset vuoret, kirkas kuu* jälkeen *Villiruohoa*-suomennos avaa näkökulman täysin toisenlaiseen kiinalaiseen kirjallisuuteen.

Lu Xun: *Villiruohoa*. Suomentanut Tero Tähtinen. Savukeidas 2017.

Riikka Simpura on kirjallisuuden opiskelija Jyväskylän yliopistossa.